

ZDENĚK HUSTÁK

GDPR – distribuce a finanční poradenství

FINANČNÍ ARBITR JE PRO KLIENTY

Jaký má na současnou situaci názor arbitr Monika Nedelková a její zástupce?

EFEKTIVNÍ POJIŠTĚNÍ VOZŮ

Návod jak správně nastavit pojištění vozu pro sebe nebo své klienty

HYPOTÉKY 2018

Bude páru s jedním dítětem stačit na třímilionovou hypotéku 30 000 Kč?

GDPR – distribuce a finanční poradenství

„GDPR NENÍ JEN NOVÁ HROZBA, ALE TÉŽ PŘÍLEŽITOST ZLEPŠIT PRÁCI S KLIENTSKÝMI DATY A DOBŘE NASTAVIT SYSTÉM SPRÁVY OSOBNÍCH ÚDAJŮ.“

K jakým změnám dojde s příchodem účinnosti Nařízení?

Nová úprava přináší mnoho změn a rozšíření stávajících povinností včetně zakotvení zcela nových požadavků, které jsme doposud neznali. Obecně je nutno potvrdit, že dochází k přitvrzení v oblasti ochrany osobních údajů. Je zřejmé, že je kladen daleko větší důraz na samotný proces zpracování a zejména je požadováno vytvoření uceleného systému správy a řízení osobních údajů. V neposlední řadě je to také silnější postavení dozorových úřadů a sankční režim, který hrozí v případě potenciálních prohrůšek, a jenž dnes vzbuzuje nemalé obavy. S přihlédnutím k mediální pozornosti GDPR se domnívám, že i samotní spotřebitelé mohou být ostražitější

Mgr. Ing. et Ing. Zdeněk
Husták PhD., advokát

v otázkách zpracování jejich osobních údajů a budou požadovat více informací. Potenciálně se budou také důrazněji domáhat svých nároků.

Proč se k takovým změnám přistupuje?

Žijeme v době, kdy osobní data stále více nabývají obchodního charakteru. S rozvojem technologií potenciál, jak tyto údaje využívat, roste, a proto by měl mít každý možnost rozhodovat o osobních údajích. Je potřebné si uvědomit, že osobní údaje zahrnují nejen základní identifikační údaje, ale i další široký okruh informací týkajících se fyzické osoby, pomocí kterých ji lze identifikovat, neboť vystihují její zvláštnosti individuální charakteristiky. V současnosti nelze rozhodně říci, že by každý měl přehled o tom, které subjekty zpracovávají osobní údaje. Získat informace o tom pro jaké účely jsou osobní údaje používány a jak je s nimi ve skutečnosti nakládáno, doposud nebylo reálné. To se nyní mění a zákonodárci se rozhodli reagovat na tento nezvratný trend.

Jaké má Nařízení GDPR dopady na finanční poradce a jejich činnost?

GDPR dopadá na všechny instituce, společnosti a živnostníky. Oblast finančního poradenství není výjimkou. Důsledky pro finanční poradce plynou ze specifického vztahu mezi finanční institucí, jako poskytovatelem finančních produktů a služeb (bankou, pojišťovnou atd.) a finančním poradcem, jakožto zprostředkovatelem. Na tomto místě je třeba uvést, že ačkoli finanční instituce a zprostředkovatelé podléhají speciální regulaci finančních služeb, z pohledu GDPR jsou povinnými osobami jak poskytovatelé finančních produktů a služeb, tak finanční poradci. Konkrétní postavení a rozsah povinností jednotlivých subjektů bude záležet na konkrétních podmínkách vzájemných vztahů a na faktickém uspořádání toků informací a dokumentů mezi nimi a vymezení účelu zpracování daných údajů.

Je banka či jiná finanční instituce primárním povinným subjektem podle GDPR?

Do jisté míry to lze takto interpretovat, kdy finanční instituce jsou typicky zavázány z příslušného finančního produktu či služby (např. pojišťovna poskytuje své služby na základě pojistné smlouvy), neboť jsou správci osobních údajů svých klientů na základě příslušné smlouvy, a zprostředkovatel pouze plní její instrukce a působí jako zpracovatel. Tak to však neplatí to beze zbytku. Jak jsem zmínil výše, každá osoba v distribučním řetězci finančních produktů má své charakteristické postavení, které se odvíjí od vztahu mezi poskytovatelem finančního produktu a služby a příslušným zprostředkovatelem uzavření smlouvy o ní a vztahu ke konečnému klientovi. Postavení finančních poradců tak je do jisté míry složené, jednak vykonávají činnost na základě vztahu s finanční institucí a řídí se jejími instrukcemi, jednak realizují svou vlastní zprostředkovatelskou a poradenskou činnost, která je speciálně regulována.

Tzn. ve vztahu s finanční institucí bude vyplývat postavení finančního poradce jako zpracovatele osobních údajů, který vykonává činnost pro správce. Při své vlastní činnosti je finanční poradce v postavení samostatném jako správce. Jako příklad lze uvést zpracovávání údajů v rámci své klientské databáze či zpracování finančních plánů atp. V jedné rovině bude finanční poradce v pozici zpracovatele osobních údajů a ve druhé správcem, byť se jeho činnost bude týkat totožných osobních údajů.

Jak si s nastávající situací poradit?

Základem pro úspěšný přechod do nového režimu podle Nařízení je správné nastavení smluv a podrobné vymezení procesů, které probíhají mezi finanční institucí a poradcem. Z těchto musí být patrné, kdo bude správcem a kdo zpracovatelem, v jakém rozsahu dochází ke sběru a zpracování osobních údajů a s tím pak budou spojeny následky v podobě povinností ve vztahu ke zpracování dat a příslušné odpovědnosti. Vedle toho si finanční poradce sám musí udělat zevrubnou inventuru všech osobních údajů, které má o svých stávajících klientech, ale i potenciálních zájemcích. V rozsahu, kde tyto údaje získal a používá nad rámec pouhého uzavření příslušné smlouvy o finančním produktu či službě pro příslušnou finanční instituci (např. pro plnění svých povinností jakožto zprostředkovatel, pro komplexní finanční plánování či pro své marketingové účely) je povinen plnit sám povinnosti správce.

Pokud mám k dispozici rozsáhlé údaje o velkém počtu fyzických osob, potom musím uvažovat rovněž o zřízení funkce pověřence pro osobní údaje a další změny.

Co mají pro poradci udělat?

Vedle inventury osobních údajů, které mají k dispozici, půjde o celou řadu dalších kroků, které povedou k nastavení souladu s právními požadavky na ochranu osobních údajů. Jedná se do značné míry o administrativní opatření, ovšem nemělo by jít o jednorázovou akci. Nařízení GDPR ve skutečnosti požaduje vytvoření uceleného systému správy a řízení osobních údajů. Určité je namíste začít plánem implementace.

Po provedení z inventarizace zpracovávaných údajů, vymezení povahy spolupráce s finančními institucemi, specifikovat rozsah své vlastní zprostředkovatelské a poradenské činnosti a následně specifikovat účely zpracování osobních údajů, ověřit, zda ke všem osobním údajům má náležitý právní titul, tj. zpravidla smlouvu či souhlas. Pokud mám k dispozici rozsáhlé údaje o velkém počtu fyzických osob, potom musím uvažovat rovněž o zřízení funkce pověřence pro osobní údaje a další změny. Zkrátka je třeba si uvědomit postavení finančního poradce v konkrétních vztazích s klienty i s finančními institucemi.

Správa osobních údajů podle GDPR – jaké existují možnosti řešení?

Pokud chceme hovořit o efektivním řešení, pak je potřeba mít na paměti, že Nařízení GDPR požaduje zavedení systematické správy a řízení osobních údajů tak, aby každý správce měl soustavný přehled o osobních údajích, které má k dispozici a jejich zpracování. A také aby mohl zajistit adekvátní řešení případných požadavků ze strany subjektů údajů. Jednorázové řešení jím není. Pro dosažení efektivity je na místě upravit nejen vnitřní předpisy a aktualizovat klientskou dokumentaci, ale především upravit interní procesy a informační systémy, které umožní reálné sledování a správu osobních údajů.

V tomto ohledu se nabízí pořízení softwaru, který by umožnil účinně spravovat tuto agendu. Vzhledem k rozvoji technologií a trendů FinTech a RegTech (finanční a regulační technologie) se naskytá možnost využívat komplexní softwarová řešení pro správu osobních údajů včetně nástrojů pro činnost pověřence pro osobní údaje. V rámci naší odbornosti v oblasti osobních údajů a finanční regulace jsme měli možnost se na vývoji takového systému podílet. Cílem bylo převést složité právní a regulační požadavky do univerzální aplikace, která usnadní správu a řízení osobních údajů správcům i zpracovatelům a může být užitečným nástrojem také pro finanční poradenskou firmu. |